

michal hvorecký

DUVAJ AMERIKE

MARENČIN PT

miĥal hvorecký

DUVAJ
AMERIĤE

MARENČIN PT

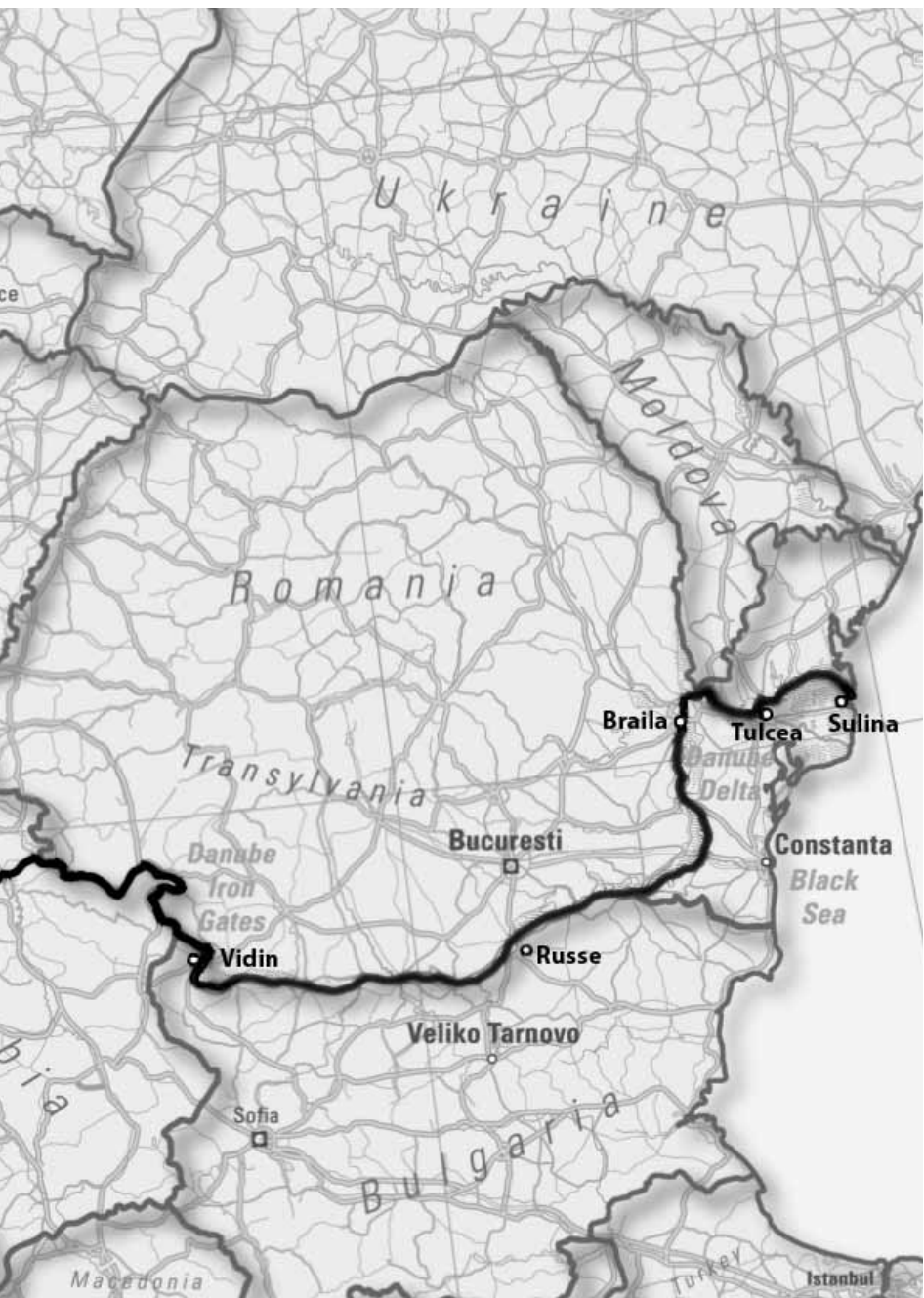

© Michal Hvorecký, 2010
© Marenčin PT, spol. s r. o., 2010
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marenčin@marenčin.sk www.marenčin.sk
Cover © Míkina Dimunová, 2010
Editor Jana Cviková
Design © Katarína Marenčinová, 2010
Cover photo © Johann Eilingsfeld
219. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-004-4

Vytvorenie elektronickej verzie Dibuk, s.r.o., 2011

I. část

Zavše sa mi zdá, že po Dunaji plávajú lode plné šialencov a smerujú do neznáma.

Umberto Eco: Meno ruže

*Keď som sa dolu hlavou ponoril pod hladinu Dunaja a cítil som, ako ma unáša prúd, počul som celkom pri dne tiché sipe-
nie: to spievali kamienky a presýpaný piesok. Zvuk šiel stále so
mnou, čoraz rýchlejšie, opojne, a vedel som, že keď sa vynorím,
na druhom brehu zazriem mesto, zaliate slnkom a ďaleké.*

Pavel Vilikovský: Moja Bratislava

*Mesto Prešporok neprináležalo ani Maďarom, práve tak ako
nám. Je to nemecké mesto. My ale máme naň právo, lebo záze-
mie je slovenské. My potrebujeme bezpodmienečne Dunaj!*

Tomáš Garrigue Masaryk, prezident ČSR, december 1918

PROLÓG

Martin Roy sa predieral hustou hmlou, ktorú do chodby vypúšťali dymstroje. Mal na sebe strieborný protipožiarny oblek a na hlave žltú helmu. Nevidel ani na krok. Ústa mu obopínalo rúško. Poháňaný nedočkavosťou si podľa inštrukcií okamžite kľakol, natiahol ruky dopredu a ďalej sa plazil. Nová poloha bola síce pokorujúcejšia, ale istejšia. Dole pri koberci ešte zostalo trocha kyslíka. Klimatizácia kúrila na maximálny výkon a teplo sa Martinovi lepilo na chrbát. Z reproduktorov sa valil rev sirény a ľudské hlasy.

Stroboskop simuloval žiaru ohňa. Úzky priestor sa klaustrofobicky zmenšil. Martin sa pokúšal rozpamätať, kde sú ďalšie dvere. Loď sa mu zdala oveľa väčšia, než keď ju videl za svetla. Chodba nemala konca. Báľ sa, že to nezvládne. V nemožnej kombinéze sa potil ako myš. Už prešiel desať kajút, stratil kopy času a nezvestnú osobu nenašiel. Lavá, pravá, ľavá, do pohybu dával všetku energiu svalov a pľúca mu hrozili prasknutím. Pálila ho koža, bol popletený, nervózny a krútila sa mu hlava. Vo večne boľavej nohe cítil krč a na chrbte mu nabehli zimomriavky.

Stále myslel na to, že na recepcii sedí rozhodca so stopkami v rukách a nemilosrdne odpočítava čas. Američania neustále vyhodnocovali reakcie starých i nových zamestnan-

cov. Kdesi za ním stál jeden z poskokov, každý jeho pohyb nakrúcal na kameru a určite aj vysielal priamo do Chicaga. Celé úsilie sa mu videlo beznádejné – na túto prácu sa vôbec nehodí! Pripadal si neskúsený a nemotorný ako typický suchozemec.

Martin prežíval svoj prvý fire drill v holandských dokoch v Lobithe: nácvik, ako reagovať v prípade lodnej katastrofy, ohňa, potopy alebo útoku pirátov. Kompletná požiarna a bezpečnostná pohotovosť, vrátane pripravenosti na teroristické útoky, sa už nevyžadovala len na pobreží Somálska či vo východoázijských vodách, ale v celej Euópskej únii. Skupina zamestnancov spoločne trénovala reakciu na rozsiahly požiar. GPS už pred pol hodinou odoslalo varovný signál, ktorý automaticky udával polohu lode do širého okolia a privolával pomoc. Fiktívna záchranná akcia bežala naplno. Cenné sekundy ubiehali a Martina už tlačil čas. Väčšinu krokov vykonal podľa plánu. Naďalej však kdesi zostávala osoba, bez ktorej sa nemohla dokončiť evakuácia. Zodpovednosť ležala na ňom. Hrozilo, že ak by úlohu nestihol počas najbližších dvoch minút, priestor by sa hermeticky uzavrel a už by sa s ním nerátalo. Von by sa nedostal, a ani nikto iný, kto by s ním – a pre jeho pochybenie – zostal za bariérou.

Zlyhať tak rýchlo by znamenalo potupu. Stálo ho nemálo námahy aj peňazí vôbec sa dostať na záverečnú časť konkurzu. Odísť hneď domov sa mu vonkoncom nechcelo – v takom prípade by mu nepreplatili ani letenku a náklady. Za každú cenu chcel dosiahnuť cieľ. Hmatal prstami po tapetách, našiel kovový rám a napokon aj kľučku. Stlačil ju a vpadol do kajuty. Zasvietil si baterkou a pred očami mu z čiernoty vyskakovali predmety. Miniaturna izba mala nabiele namalovaný strop a pri stene skladáciu posteľ. Vstal a ihneď zamieril k lôžku, no sklamané zistil, že je prázdne. Figuríny vraj zvykli ukladať práve tam. Rozkašľal sa od štip-

ľavého dymu, ktorý sa valil dnu. Na stolíku bola klávesnica a nad ňou monitor. Švihol baterkou opačným smerom.

Uzucké dvere viedli do kúpeľne. Otvoril ich a na mikroskopickkej poličke pod zrkadlom zbadal mydlo, sprchovací gél a šampón v balení s pestrými logami. Dlaždice na zemi križovali odtokové kanáliky. Na plafóne sa ježila ružica. Nikde nikto. Odhrnul záves na sprche. Rozhodujúci okamih. Konečne! Martin zasvietil do tváre mladej dievčiny – mala predstierať bezvedomie, no namiesto toho sa doširoka usmievala.

„Au, vypni to, oslepiš ma!“ zvolala.

„Si v poriadku? Môžeš dýchať? Beriem ťa na plecía a ide-me. Musím ťa evakuovať! Potrebuješ prvú pomoc?“ hovoril Martin nacvičené vety.

Hlavou mu prebleskovali fakty, ktoré doňho vtĺkali sedem dní. Od rána do večera lietal hore-dolu po všetkých troch palubách, počúval, rozprával, ani na chvíľu si neoddýchol. Naučil sa bleskovo obliekať záchrannú vestu, používať signálnu pištoľ, pádlovať v záchrannom člne a bojovať o sekundy. Vtĺkali mu do hlavy firemné heslá: Nikdy nestrať sebaovládanie. Zdvorilosť za každých okolností. Radosť predáva. Problém rovná sa výzva. Život je loď a kariéra cieľ. ADC je naša ABC. Ostatní adepti počúvali táraniny tak pozorne, akoby sa ich všetky chceli naučiť naspamäť.

Tak dlho si pred zrkadlom musel skúšať „komerčný úsmev“, že mu od bolesti trpí ústa. Dve dopoludnia ho dokonca ničili na tréningoch sebaobrany a riešenia krízových situácií v dave bojovou metódou Krav Maga. Na firemnom seminári sa silou-mocou stmeloval kolektív, no pre Martina bolo azda ešte náročnejšie, že sa každý večer končil ožieračkou.

Roku 1991 sa pri Hainburgu zrazil čln rakúskych colníkov so sovietskym plavidlom – traja mŕtvi. Roku 1996 sa neďaleko elektrárne Freudenu potopil slovenský remorkér Ďumbier a osem z deviatich lodníkov zahynulo. V lete 2004 ne-

mecká výletná loď narazila do piliera viedenského Ríšskeho mosta a devätnásť osôb utrpelo zranenia. V decembri 2005 sa pri rumunskej Braile po požari potopil tlačný remorkér a všetci jedenásti muži na palube sa utopili. 21. augusta 2009 zhorela nemecká loď so stopäťdesiatimi pasažiermi na palube, no zahynul, našťastie, iba jeden človek. A desiatky ďalších dunajských katastrof, o ktorých musel naspamäť vedieť kde, kedy a hlavne prečo sa stali a ako sa im v budúcnosti vyhnúť. Na záver Martina z učiva prísne vyskúšali. V teoretickej skúške uspel. Teraz mal pred sebou záver tej praktickej.

„Nepreháňaj! Kde si bol tak dlho? Už mi tu bolo samej smutno...“ rozosmialo sa dievča.

„Čo je? Neblázni a poď! Ponáhlame sa,“ namietol.

„Prosím ťa, robím tu už tretí raz. Stačí nahlásiť výsledok a hotovo. Najímajú si nás z hereckej akadémie v Amsterdame. Celkom dobre platia, len škoda, že dolár šiel tak dole...“ odvetila a zapla vysielacku: „Našiel ma. Vypnite ten randál. Som ohučaná a z toho smradu sa idem udusiť. Váš nováčik je celkom šikovný. Trocha mu to trvalo, ale má zjavne talent.“

„To už je fakt všetko? Nemusím ťa brať von? Si si istá?“ spýtal sa vystrašene Martin. Cítil, že cieľ má na dosah.

„Hej. Ale môžeš ma vziať na ruky, odniesť na posteľ a naučiť ma dýchanie z úst do úst,“ povedala a natiahla k nemu ruky. „A prestaň mi svietiť do očí!“

Martin lapal po vzduchu. Vypol baterku a premeral si ju: mladá herečka s nápadne čiernymi očami, červenkastými lícami a našpúlenými perami. Vlasy sa jej lepili na čelo. Trošku sa v nepohodlnej polohe pretiahla a tričko jej natesno prilnulo k plným prsiam. Chvíľu zaváhal, zarazený ju nadvihol a odmerane ju pobožkal na líce.

„Hráš celkom dobre,“ povedal. „Choď radšej do divadla. Čau!“ rozlúčil sa s ňou.

O dve hodiny sa v salóne konal záverečný žúr na oslavu

ukončenia tréningu. Martina na úvod šéf tímu krátko predstavil prítomným a potom sa ho spýtal, či má rád výzvy. Jasné, že nemohol odpovedať záporne.

„Áno, veľmi,“ odvetil Martin.

Prvé dve slová, ktoré v novom zamestnaní vyslovil z vlastnej hlavy. Dovtedy len prikyvoval a opakoval, čo mu prikázali.

„Tak mi dovoľ, aby som ťa slávnostne vymenoval za riaditeľa. Želám ti vo funkcii veľa úspechov na prospech celej firmy American Danube Cruises!“ zvolal šéf.

Martin naňho neveriacky zízal a prevzal dekrét plný zlatých písmen. V tej chvíli sa z neho oficiálne stal Cruise Director, čiže riaditeľ plavby. No nenamýšľal si bohviečo, pretože sa vzápätí dozvedel, že honosnými názvami pre podradné džoby sa to tu len tak hemžilo. Riaditelia rástli v ADC ako žihlava pri plote. Vo firme sa aj chyžná nazývala Chairwoman of Housekeeping, plavčík zasa Chief Nautical Officer a posledný strojník General Engineer Commander.

Na párty potokom tiekol bourbon, na účet Chicaga. Martin spoznal svojich kolegov: od troch dôstojníkov cez recepcnú, kuchárov, lodníkov až po upratovačky. Pred očami mu defilovala posádka lode MS America. Dával si s pitím pozor a ostatní naozaj vyzerali oveľa horšie ako on, tackali sa rozgajdaní a ožratí – alebo to iba hrali? Niečo sa mu na tej situácii nezdalo.

Najviac ho desil oltárík uprostred steny, venovaný najmladšiemu O'Connorovi, dedičovi ADC. V stredu sa mladík dokonca zhromaždeniu prihovoral cez videoprenos z Chicaga na marketingovej omši. Prejav všetci vynášali do nebies, no Martinovi sa videlo ručne šité sako výrečnejšie ako samotný O'Connor. Ešte väčšiu výpovednú hodnotu mal najširší zlatý náramok, aký kedy Martin videl na mužovi, obopnutý okolo ľavého zápästia. Po každej majiteľovej moti-

vačnej hlúposti sa v miestnosti ozvalo súhlasné zašumenie a potlesk. Zdravá červenkastá farba tváre a jasné modré oči odvádzali myšlienky skôr na jachty ako na riečne lode. Ešte aj na žúre, keď zamestnanci prechádzali okolo jeho fotky, na okamih mlčky zastali. Ktosi sa pochválil, že si s O'Connorom minulý rok v Bazileji podal ruku, a ostatní mu gratulovali.

Pred polnocou sa posmelený Martin Roy predstavil aj kapitánovi, ktorý sa volal Atanasiu Prunea.

„Čo by sa stalo, keby sa to dialo naozaj?“ spýtal sa.

„Nerozumiem. Čo myslíš?“ opáčil kapitán, ktorému sa už plietol jazyk.

Martin zvláštnejšieho človeka ešte nevidel. Od prvého dňa mal podozrenie, že s tým mužom niečo nie je v poriadku, ale už sa do práce natoľko zainteresoval, že v sebe tú myšlienku radšej ututľával. Nik z posádky nevzbudzoval takú dokonalú ilúziu ďalekých plavieb ako Atanasiu. Na lodiach pracoval dvadsaťpäť rokov, na pobrežných stredomorských aj na najväčších zaoceánskych. Mal výzor melancholického obra, okolo očí spleť vrások a tvár ošľahanú vetrom, spálenú slnkom všetkých zemepisných širok a poznačenú neúprosným časom. Nemal vzdelanie ani výnimočnú inteligenciu – čomu vďačil za to, že dosiahol vedúce postavenie? Možno svojej trpezlivosti a zdraviu. Odslúžil si dva roky po sebe bez dovolenky aj péenky a takýto prístup si ADC cenila nadovšetko. Firemné predpisy dodržiaval ako sektár. V servilnosti sa mu nevyrovnal nikto. Vyšvihol sa z plavčíka až do najvyššej funkcie. S takou húževnatosťou sa dá zarobiť a on celý život postupoval od menšieho bohatstva k väčšiemu. Školiteľ dával Atanasia do úmoru ostatným za vzor.

„Predsa nejaká katastrofa... Oheň... Voda... čo ja viem – všetko, čo sme trénovali,“ vysvetlil Martin.

Len čo to vyslovil, kapitána striaslo od hnevu. Dôkladne si Martina premeral – zjavne mu nedôveroval.

„Počúvaj, na to radšej nemysli a už vôbec nie na takomto mieste. Ľudia na lodiach sú poverčiví a o istých veciach sa nerozpráva... To sa nauč, inak ťa crew neprijme medzi seba. Dobre, chlapče? Rozumieš mi? Ako sa voláš?“

Martin sa ešte raz predstavil.

„Pre kapitána je hriech, keď čo len škrabne dno lode, ktorá sa plaví pod jeho velením. Firma sa to možno ani nikdy nedozvie, ale človek na to nezabudne, nesie sa to s ním navždy, je to úder priamo do srdca. Stačí jediný dotyk so zemou, čo i len zaškrabnutie plechom, a stroj sa zatrasie až do útrob. Viem, o čom hovorím, zažil som to a stále na to spomínam, sníva sa mi o tom, v noci sa na to budím a myslím na to, rozoberám to zo všetkých strán. Takže ty o lodiach nevieš nič?“

„Nie, zatiaľ nie, ale chcem sa to naučiť. Už som aj začal. O Dunaji som čítal všetko, čo sa dalo zohnať.“

„To si len myslíš. Never knižkám. Určite si namýšľaš, aký si sčítaný. To všetko môžeš zabudnúť. Začneš odznova. No rád by som vedel, prečo niekto ako ty chce ísť na loď? Nevyzeráš ako typickí kandidáti. Celé je to trocha podozrivé, ten tvoj záujem – nie? Dúfam, že ťa nehladá polícia. Neukradol si nič? Nekšeftoval si s drogami? Nefetuješ? Priznaj sa!“

Martin protestoval, že nič také nemá na svedomí ani v pláne.

„Prepáč, že tak nalieham. Ale keby si klamal, mohlo by to mať vážne následky. Nielen pre teba, ale aj pre celú loď.“

„Hovorím pravdu,“ odvetil Martin.

Ohromila ho zvučnosť Atanasiovho hlasu, lebo ešte pred chvíľou sa mu zdalo, že nedokáže ani len artikulovať. Starý námorník mal plno predsudkov a rád skúšal dôveryhodnosť svojich zamestnancov.

„A vy...? Máte manželku? Alebo rodinu?“

„Námorníci nemajú manželky, skôr vdovy, pre ktoré žijú a zarábajú. Deti, našťastie, nemám, aspoň o nijakých neviem. A ženské nájdeš v každom prístave, ak ťa to zaujíma.“

„Prečo ste sa na Dunaj vôbec vydali?“

„Aby som zarobil prachy, to je jasné. Čo si si myslel? Si si celkom istý, že chceš ísť na loď?“

„Určite!“

„Tak potom dobre, platí. Tu máš, vypi si. Na! A tykaj mi!“ navrhol kapitán a ponúkol mu štamprlík naplnený až po okraj. Martin exol a mal dojem, že všetko, čo sa za týždeň o bezpečnosti naučil, v tej chvíli zabudol.

1. PREMENA

Prvú noc na ceste sa mu snívalo o prameni Dunaja. Nemec-ké mestečko Donaueschingen navštívil jediný raz v živote. Veľtok sa začína ako trocha väčšia mláka v zámockom parku kniežat Fürstenbergovcov, v nádrži z bieleho mramoru, ktorá sa podobá kolíske, obkolesenej sochami. Vyviera z jedného západného svahu Čierneho lesa, ale aj z hlbín európskych dejín. Vzniká sútokom dvoch potokov Brege a Brigach a na začiatku má skutočne modrú farbu.

Podľa povesti sa unaveným rímskym vojakom nechcelo predierať tmnými lesmi ku skutočnému prameňu, ktorý zostával po stáročia podobne tajomný ako začiatok Nílu, a označili zaň toto zvláštne miesto. Tenký prúd vody padá ako priehľadné tekuté striebro. Dunaj vyráža východným smerom cez pohorie Švábska Jura, cez priepustné horniny v kopcoch, kde sa v Immedingene naraz stratí do podzemia, zmizne z povrchu zemskeho a vynorí sa až o dvanásť kilometrov ďalej.

Martin v sne nalieval na prameň masy betónu a tlačil vodu nazad do podzemného bazéna. No Dunaj sa nepoddal, vždy znova sa vzbopil a prerazil kryt. Pridal ďalšiu vrstvu. Voda si však zakaždým našla únikovú cestu, bublala novými gejzírmami, vyhadzovala kamene a mlela jarky, až ho celého zaliala. Prehadzoval sa na posteli, chúlil sa pod perinu a každú chvíľu sa preberal. Dlhú cestu v spánku absolvoval za jediný okamih a celý Dunaj dokázal nabráť do dlane.

Prebudil sa mokrý a unavenejší než včera večer. Ihneď otvoril oči, vstal a ponáhlal sa. Rýchla sprcha, obliecť sa a bez

raňajok na taxík. Pasažierov vyzdvihoval na medzinárodnom letisku Franza Josefa Straussa v Mníchove. Hneď po príchode do haly odomkol prenajatú firemnú bezpečnostnú schránku. Vytiahol kartónové plagáty aj drevené dosky a postavil si na určenom mieste malý, ale aj tak dosť trápny uvítací pult s logom cestovnej kancelárie American Danube Cruises, lokálnej dcéry American Global Cruises. Na obrázkoch sa ške-rili dôchodcovia omladení v grafických programoch a Dunaj majestátne tiekol cez Budapešť plnú šťastných starých ľudí. Tváre na plagátoch vyzerali asi tak prirodzene a maďarsky ako bizón uprostred kaviarne Gerbeaud.

O firme ADC sa toho už popísala celá hŕba, dobrého aj veľmi zlého. Faktom je, že vlastnila na Dunaji deväť lodí a ovládala celý tok v luxusnej triede. Materská spoločnosť operovala na piatich kontinentoch, zamerala sa najmä na generáciu dôchodcov a ročne prepravila vyše dvestotísíc ľudí. Patrila známej obchodnej dynastii O'Connorovcov z Chicaga, ktorá sa rozrástla na globálnu akciovku a nadnárodný koncern a z riek vyťažila bezodné more peňazí. Administratíva zaplnila mrakodrap, ale zato vedenie každý rok kategoricky odmietalo pribrať na loď akúkoľvek pracovnú silu. Priezvisko O'Connor poznali v Európe všetci správcovia lodných dokov a kapitáni, ktorí sa plavili na riekach, ale nemenej silné zázemie si firma vybudovala v Číne, v Austrálii, v Egypte aj doma v USA.

O siedmej ráno na začiatku augusta mal Martin Roy pred sebou veľmi dlhý deň. Na privítanie hostí nosil svetlé plátené nohavice a košeľu rovnakej farby s krátkym rukávom. Neznášal povinnú veľkú menovku v zlatom rámčeku, tiež obrandovanú ADC. Oblečenie pre každú pracovnú situáciu prísne určovali firemné predpisy, jednotlivé kusy si však zamestnanci museli nakupovať sami. Konzervatívnejšia móda azda ani neexistovala.

Aby sa šetrili náklady, firma hromadne objednávala zásadne najlacnejšie letenky a takmer vždy dochádzalo k veľkým meškaniam a stratám batožiny. Turisti prichádzali zo všetkých kútov USA. Niektorí museli prestupovať aj tri-štyrikrát, čo v ich veku veštilo katastrofu.

Na letisku vládol ruch. V noci vraj vypadli počítače, čo spomalilo činnosť kontrolnej veže a dominovým efektom spôsobilo meškanie mnohých nasledujúcich spojov. Aj cestujúci, ktorí by za normálnych okolností nemali byť prečo nervózni, strácali teraz nervy, ovievali sa pokrčenými palubnými vstupenkami a upotenými výtlačkami novin. Martin sa snažil čítať rukopis, aby využil čas, ale ťažko sa v tom zhone a hluku sústredil. Navyše musel sústavne pozerať za automatické dvere, či sa už v dialke pri výdaji batožiny nezjavili jeho ľudia. Každú chvíľu sa díval na digitálnu tabuľu a kontroloval aktuálny stav. Podľa zoznamu priletov mali tí, ktorí prestupovali na londýnskom letisku Heathrow, doraziť každú chvíľu.

Prvý deň s novými cestujúcimi považoval za zlomový. Martin sa v to ráno prerodil na svojho dvojníka. Tento divadelný ťah, psychologickú mágiu, za tri roky vypracoval – s pomocou firmy – takmer do dokonalosti. Letisko ako medzipriestor medzi dvoma svetmi sa na ten prechod ideálne hodilo.

Začal tým, že nasadil komerčný úsmev. Potom sa mu zmenil hlas, nervózna kadencia prejavu sa upravila do ľahkosti, aj roztržitosť v gestách zmizla, a nahradila ju rásnosť a presnosť naučená na kurzoch. Stal sa z neho iný človek, ktorý takmer nečítal beletriu, miloval šport, americkú rockovú hudbu, fiktívnu snúbenicu a rodičov, ktorí odrazu opäť žili a hovoril s americkým prízvukom. Používal len dĺžkové miery palec a míľa, o nafte hovoril v galónoch, o váhe v librách a teplotu udával vo Fahrenheitoch.

V širokých dverách sa objavili prví turisti. Rozpoznal ich okamžite a navyše mali mnohí – ako im telefonicky odporučili už doma – okolo krku menovky s neodmysliteľným logom cestovky. Dvojice dôchodcov na prvý pohľad prezrádzali svoj americký pôvod, iné sa snažili pôsobiť európskejšie, alebo aspoň tak, ako si európskosť predstavovali. Starci a stareny krčkovito zvierali vozíky dovysoka naložené ťažkou batožinou. Buď uplácali letiskových pomocníkov, pretože nevládali náklad tlačiť, alebo sa s ním horko-ťažko vliekli.

Prvý mužíček, ktorý k Martinovi dorazil, drobný Newyorčan Erwin Goldstucker, mal zbrázdenú tvár a na hlave úbohé chumáče. Zostarol tak, že skoro zmizol, ale niečo nehmataiteľné mu dodávalo dôstojnosť. Pri chôdzi si pomáhal bielou slepeckou paličkou.

„Dobrý deň! V mene cestovnej kancelárie American Danube Cruises vás srdečne vítam na dovolenke, ktorá, verím, bude najkrajšou vo vašom živote. Moje meno je Martin Roy a mám vašu cestu organizačne na starosti. Ďakujem vám, že ste si vybrali našu spoločnosť, pre ktorú s hrdosťou pracujem. Prosím vás teraz o trocha trpezlivosti, len čo sa dostaví dosť ľudí pre jeden autobus, zamieri celá vaša skupina priamo na loď!“ uvítal ho Martin.

Ďalší muž, Jeffrey Rose, pochádzal z Michiganu a s výnimkou trsu tvrdých sivých myšacích vlasov uprostred hlavy celkom oplešivel. Oči mu slzili a tvár nadobudla v letiskovom osvetlení mŕtvolný odtieň. Letargické pohyby sa nevyznačovali nijakou silou.

„Už sme v Európe?“ spýtal sa Jeffrey.

„Presne tak, pristáli ste v Mníchove, v Bavorsku,“ odvetil Martin.

„Chvalabohu,“ odvetil Jeffrey. „A oslovuj ma Jeff. Tak mi hovoria aj v našom klube Anonymných alkoholikov.“

„Dobre, Jeff.“

Jeffova žena Ashley musela byť kedysi pekná, no celá sa scvrkla a zvráskavela.

„Prosím ťa, pije sa na tej lodi?“ spýtala sa Ashley.

„Myslíte alkohol? Pije,“ priznal Martin.

„Myslela som si. Čo už, budem na muža dávať pozor.“

„Rád vám pomôžem. S alkoholikmi na lodi mám bohaté skúsenosti,“ zašepkal.

Martin zopakoval svoje privítanie a už sa naňho valili ďalší turisti. Náročná a zradná práca ho čakala celý deň. Pasážieri prilietali na smrť unavení, hladní, smädní, potrebovali ísť na záchod, zobrať lieky a hlavne sa všetkého panicky báli: počasia, eura, vreckárov, nevoľnosti z časového posunu...

Invalid s nehybnou nohou sa triasol a kašlal a vážne hrozilo, že každú chvíľu spadne na zem a možno aj zomrie. Mal sploštený nos a prasacie oči, nos pokrytý bradavicami a strapaté bokombrady. Keď sa nepríčetne zachichotal, odhalil flakaté zuby. No horúčkovité oči hľadeli hrd.

„Som John Stansky z Illinois, vietnamský veterán,“ predstavil sa muž a tiekli mu sliny.

„Veľmi ma teší, John. Vitajte, hrdina! Je pre mňa ctou pre vás pracovať,“ odvetil Martin prívetivo, hoci ho takmer naplo. Zasalutoval a vojak mu to opätoval.

„Zastrelil som vyše dvesto Vietnamcov,“ povedal John.

„Pozoruhodné,“ odvetil zmätene Martin. Túto informáciu skutočne nepotreboval.

Stanského partnerka Lucy mala bujnú hrivu, ktorá jej siahala do výšky osem centimetrov okolo hlavy. Jej tučné nohy pripomínali rôsol a vrásnili ich kŕčové žily, hrubé ako šnúry na bielizeň.

„Manžel hovorí pravdu. Dostal aj metál,“ doplnila Lucy.

„Zaslúži si ho ako málokto,“ pritakal Martin. „Prosím vás, milí manželia Stanskí, už ste sa zúčastnili na plavbe po Mekongu, ktorú organizuje ADC?“ spýtal sa Martin.

Ihneď si však uvedomil absurdnosť svojej otázky – predstavil si, ako sa John Stansky na letisku v Saigone chváli, koľko príslušníkov Vietkongu zabil.

„Nie, tú sme si ešte nekúpili,“ odpovedal John.

„Rád vám počas plavby ukážem katalóg,“ uzavrel Martin s úľavou.

Dvaja muži dorazili k pultu na invalidnom vozíku a piati prišli o barlách. Mnohé ženy sa opierali o teleskopické palice, aby sa vôbec udržali na nohách. Starček Arthur Breisky dokonca potreboval prenosnú striebornú kyslíkovú bombu na kolieskach, chodil osamotený, fajčil jednu od druhej, v prestávkach medzi šlukmi dýchal do masky a strašil okolie.

Starí ľudia väčšinou vyzerajú hrôzostrašne. Šíri sa z nich vôňa podobná pachu zimného šatstva, ktoré celú jar a leto odpočívalo v temnej dubovej skrini. Martin sa v ich prítomnosti snažil dýchať ústami a všemožne sa vyhýbal objatiam, ktoré Američania zbožňujú. Uslzené oči majú plné bolesti a nešťastia, ústa sa zmenia na zlátaniny koruniiek, kanálikov na koreňoch a implantátov. Zvráskavené ruky pokrývajú pečeňové škvrny a pre opuchy na kĺboch sa články prstov hrozivo vykrivia. Chlpy rastú všade a závratne rýchlym tempom, čo je hrozný paradox, pretože inak sa všetko spomaľuje – pohybom a rozhodnutiam dominuje senilná sebeckosť, zväčša neúmyselná.

V starobe sa všetko ošúcha dotenka. Pokožka sa prizná ku škodám, ktoré napáchali mráz a slnko, chrupavka stráca silu a kosti sa o seba nebezpečne trú. Napriek tomu títo ľudia často a radi chodievali na dlhé dovolenky, hoci let, pobyt na lodi, presuny autobusmi, prehliadky miest a pochody dali zabrať aj oveľa mladším, Martina nevynímajúc. Ako keby hrozivá blízkosť smrti hnala Američanov vidieť v strednej Európe, čo dosiaľ nestihli. Na loď sa ich zmestilo stodvadsať, pričom každý z nich zaplatil za dvadsaťdňovú cestu loďou

z Regensburgu až do delty Dunaja v Rumunsku vyše osemtisíc dolárov.

Kto túži vyraziť na európske rieky ako cestujúci v exkluzívnej triede, potrebuje veľmi veľa peňazí a očakáva za ne náležité služby. Títo ľudia už na dovolenkách zažili všetko: pláže na umelých ostrovoch v Tichomorí, spanie v podmorských hoteloch aj lyžovanie na krytej zjazdovke uprostred arabskej púšte. Američania naplno prázdninujú až vo vysokom veku, dovtedy tvrdo pracujú. Keď Európania už len odovzdane čakajú na smrť, obklopení domácimi zvieratami a nenávidení vlastnými deťmi aj susedmi, vtedy oni idú konečne do sveta. Priemerný vek pasažiera vypočítala firma na sedemdesiattri rokov. Vyskytli sa však aj deväťdesiatroční. Na prvej ceste mal Martin v skupine storočnú starenku z New Jersey, ktorá zomrela počas plavby, keď sa snažila doterigať na Hlavné námestie v Linzi.

Spoločnosť ADC sa usilovala dostať na lode každého, kto mal peniaze, a vo všetkých smeroch predbehnúť konkurenciu. Zameriavala sa na presne vytypovanú klientelu, z hľadiska národnosti aj vkusu rovnorodú, na ľudí, ktorí na palube radšej čítali romantické romány od Rosamundy Pilcherovej alebo napínavé trilery od Toma Clancyho či Roberta Ludluma, než by organizovali hromadné pitky. Poslušne nasledovali sprievodcu, zakúpili si väčšinu fakultatívnych výletov a natešení si odniesli všetky predražené suveníry s obrázkom Mozarta alebo Josipa Tita.

Napriek hospodárskej kríze zostávali dunajské lode ADC vypredané, najmä v lete, a na každé miesto by sa našli tucty náhradníkov, ktorí verili vo výhodnejšiu ponuku poslednej minúty. Firma si o zákazníkoch zistila všetko. Priemerný cestujúci muž vážil 130 kilogramov, žena o desať menej. Ak so sebou zobrali kreditnú kartu, cesta sa im predražila o tretinu. Ak vzali jednu vnučku, tak o polovicu. Vedelo sa, čo nakú-

pili v supermarkete dva dni pred odchodom a za koľko, ako sú na tom s rodinnými väzbami, či je syn ešte falošný hráč a nevesta nezamestnaná, aké stránky čítajú, koľko čipsov zjedia pri ktorom seriáli a tak ďalej.

„Hej, ty, zober nás už na loď! Na čo ešte čakáme? Budem sa sťažovať! Okamžite napíšem list do ADC. Toto si vyprosím!“ začala sa rozčuľovať cestujúca Peggy, neurotická príšerka, ktorej oči v okuliaroch narástli do prekvapujúcich rozmerov.

„Áno, už chceme ísť! Čo to má znamenať? Za čo sme zaplatili? Aby sme večne trčali na letisku?“ pridávali sa ďalší.

„Prosím vás ešte o trošku trpezlivosti, vážení cestujúci. Len čo vás bude štyridsať, zamierite na Ameriku!“ odvetil Martin.

„Odtiaľ sme práve prišli!“ odvetil ktosi so smiechom.

Atmosféra sa uvoľnila, presne ako Martin predpokladal. Vítal stále nových hostí, navigoval na toalety alebo k zmenárňam, rozdával pollitrové fľaše s minerálkou a krotil najväčších nespokojencov. Na lavičkách už nezostali miesta na sedenie. Odkedy narástla hrozba terorizmu, z verejných priestorov zmizli sedadlá a smetné koše. Starenky a starci, zničení únavou a prejedení umelou stravou, sa mladším chodcom motali pod nohy. Všetka radosť pasažierov z výletu bola fuč.

Minúty čakania ubiehali, prešla prvá hodina. To bolo to hlavné, na čo Martin počas celej cesty myslel. Čas sa nezastavuje. Napočítal štyridsiateho pasažiera a pustil sa do ďalšej neľahkej úlohy:

„Nedaleko odtiaľto na vás už čaká autobus.“

Halou sa rozoznel aplauz.

„Hurá, konečne dovolenka! Let's go! Ideme!“

„Ako ďaleko? My nechceme chodiť pešo!“ revala príšerka Peggy.

„Je to blizučko. Za tri minúty sme tam.“

„Kto zoberie moju batožinu?“

„Prosím vás o pozornosť, toto je naozaj dôležité: za kufre si každý zodpovedá sám. Preto si nič nezabudnite. Každý všetky tašky so sebou! Začneme spoločný presun k autobusu. Opakujem...“

Zostával pokojný, pretože dobre vedel, že takto to bude odteraz stále: bude hovoriť pomaly, zreteľne artikulovať a ikskrát so stoickým pokojom opakovať každú vetu – Sisyfos turistického priemyslu. Tak ako mytologický hrdina, ani on sa nevzdával a po stý, ba aj tisíci raz sa púšťal do plnenia strohých úkonov. Vykročil, nad hlavou držal farebnú zástavku a skupina za jeho chrptom sa zúfalo pomaly dala do pohybu. Prejsť sto metrov k parkovisku im zabralo neuveriteľne dlhý čas. Dôchodcovia pripomínali malé deti, klátili sa, potkávali, padali, a znova vstávali.

Oblečené mali široké tepláky a voľné športové tričká a na nich prepotené flaky. Na cestu si obuli široké biele tenisky s hrubou podrážkou alebo letné šľapky. Mužom sa od obezity na hrudi vytvorili mohutné prsia a na bruchách veľké záhyby. Ani ženy v pohodlnom pastelovom oblečení nedbali na svoje rozkysnuté tvary. Každý niesol na krku foťák a digitálnu kameru. Už na letisku cvakali ostošesť a nakrúcali.

Pri nastupovaní nastala tlačnica o najlepšie sedadlá vpredu. Američanov sa zmocnila až groteskná neposednosť a nervozita, zmenili sa na kriklúňov, správali sa detinsky aj zvláštne euforicky. Každý schod bol privysoko, každý držiak pridaleko. Nejednen krok sprevádzali zúfale ponosy, čo všetko mohlo byť lepšie. Martin ich púšťal jedným uchom dnu a druhým von. Keď sa pousádzali, nastúpil k nim aj on. Skontroloval, či šofér nastavil hlasitosť reproduktorov na maximum, pretože mnohí hostia boli hluchí ako pne. Postavil sa dopredu a tesne nad hlavou mal palubný televízor.

„Želám vám šťastnú cestu, jazda potrvá asi hodinu a pol. Váš šofér, Heinz, vás bezpečne dovezie do Regensburgu. Teším sa na naše stretnutie na palube. Počas cesty uvidíte krátku prezentáciu programu. Dovidenia!“

„Bye, bye, Martin! See you soon! Neodchádzaj!“

Pustil dévedéčko, vystúpil z busu a tesne pred ním sa zavreli mohutné dvere. Do haly sa už valili ďalší pasažieri.

2. MAPA

Martin sa do autobusu dostal až o ôsmej večer s poslednou, tretou skupinou cestujúcich. Celý deň prebiehal v strese. Počas blázinca stihol akurát vypiť kávu, dobrú na vyvolanie žalúdočných vredov, zjesť kalorický sendvič s kusom suchého syra a zeleného listu a prehltnúť nezdravú vitamínovú pilulku.

Zo skupiny dôchodcov vytrčala pekná štyridsiatnička, ktorá sa predstavila ako Foxy Davidson. Oblečené mala šaty z fialového hodvábu s hlbokým výstrihom. Líca si oživila červenou šminkou. Cez vysoké čelo padal bordový plameň vlasov. Ešte pred niekoľkými rokmi ich iste mala čierne a iba nedávno si ich odfarbila. Medzi perami roztvorenými v úsmeve sa zabeleli zuby. Voňala dobrou voňavkou a koženou sedačkou lietadla.

Vrátane Foxy mal už Martin pri sebe tridsaťdeväť pasažierov, ale naďalej chýbal posledný, štyridsiaty. Podľa zoznamu sa volal Clark Collis. Žeby ho tak dlho zdržali na pasovej kontrole? Martin už začínal byť nervózny. Čo ak sa mužovi niečo stalo? Zatelefonoval na centrálu leteckej spoločnosti, ale cestujúci let nezmeškal, musí sa ešte nachádzať v hale. Ostatní pasažieri netrpezlivo prešlapovali na mieste. Ani sa im nečudoval, že už túžili po lodi – tiež si to želal zo všetkého najviac. Ešte raz zavolať na dispečing, ale nevedeli mu poradiť. Od priletu stroja už ubehlo päťdesiat minút. Martin mal dosť času vryť si do pamäti mnohé tváre a podľa zoznamu i menoviek si k nim priraďoval mená.

Vtedy sa Clark Collis konečne ukázal. Štyria pracovníci letiska ho niesli na špeciálnom sedadle pre extrémne obéznych

ako afrického kráľa – alebo skôr ako mŕtvolu na márach? Majestátne trónil a deti pri pohľade naňho híkali. Štyridsať párov očí si prezeralo oneskorenia, ktorému brucho ovisalo až po kolená. Mal šesťdesiatpäť rokov, napučané líca a miniatúrne oči, ktoré sa podozrievavo dívali na svet. Na hlave mu nezostalo nič, čo by stálo za reč. Dychčal a vŕzgali mu kĺby, asi ich mal vyschnuté a na kostru sa mu nedostávala ani kvapka tuku, ktorým na povrchu tela oplýval.

Pomocníci zložili na dlážku prenosnú stoličku a mleli z posledného. Clark mu namáhavo podal ruku a Martin hosťa privítal. Po niekoľkých zdvorilostných frázach ho upozornil na závažné skutočnosti:

„Ctený pán Collis, musím vám povedať, že naša cesta si vyžaduje kratšie aj dlhšie pochody. Neviem, či budete...“

„Neboj sa, Martin, ja ti nebudem robiť problémy. Chcem byť akurát v kajute a vychutnať si plavbu. To je všetko. Nechystám sa nikam chodiť, ani sa odtiaľ nepohnem. So mnou nebudeš mať starosti...“

„Tak som to nemyslel, ale... Cením si váš prístup. Ďakujem vám.“

„Firma ma informovala. Slúbili mi, že budeš ústretový.“

„Postarám sa o to, aby ste aj v kajute zažili skvelý program.“

Gigantické stvorenie hovorilo piskľavým hlasom. Clark zo seba slová vyrážal, zrejme preto, že rýchle údery srdca vplývali na tempo jeho reči.

„Milí pasažieri, môžeme vyraziť!“ zvolal Martin.

Pán Collis sa s pomocou troch dospelých chlapcov postavil. Vynakladal veľké úsilie, aby sa udržal vzpriamene, od námahy sa mu chveli nohy aj tmavomodrá látka košele. Martin sa bál, že sa mu každú chvíľu podlomia kolená. Napriek všetkému sa nezadržateľne pohyboval a hoci ledva lapal vzduch, ťarbavo sa šinul vpred. Pri nastupovaní do

autobusu mu pomohli spolucestujúci, vtlačili ho dnu, aby sa vopchal cez dvere. Nastúpil a náprava trocha poklesla. Zabral dve sedadlá a nedokázal si zapnúť bezpečnostný pás. Napriek tomu sa všetkým viditeľne uľavilo. Martin spočítal dôchodcov ako učiteľ žiakov. Potom vyrazili po diaľnici A9 do Regensburgu.

Usadil sa vpredu vedľa šófera, chopil sa mikrofónu a štyridsať cestujúcich ho počúvalo. Lichotil poslucháčom, ďakoval im a chválil ich vkus, že si vybrali cestovnú kanceláriu American Danube Cruises. Veril, že to vyznievalo hodnoverne. Všimol si, že Foxy si sadla rovno zaňho. Keď sa trocha nahol, videl ju v spätnom zrkadle.

„Zmyslom nadchádzajúcich dvadsiatich dní nie je stres a únava, ale radosť a uvoľnenie. Ľudia prejavujú rozličný stupeň záujmu o históriu a keď niekoho niečo nebude zaujímať, sľubujem, že si ho nezapíšem na čiernu listinu.“

Jednoduchý humor zafungoval.

„Vyskytnú sa chvíle, keď už ani ja nemám chuť na ďalší barokový kostol alebo morový stĺp,“ prednášal. „Čaká nás spolu na Dunaji takmer tritisíc kilometrov, čo je asi tisícosemsto míľ. Chcem, aby ste si cestu užili. Urobím všetko preto, aby ste na túto dovolenku nikdy nezabudli.“

„Aké má byť počasie?“

„Vy máte naozaj šťastie. Dnes ráno som hovoril s kapitánom a ubezpečil ma, že nás v najbližších dňoch čaká krásne stredo európske leto!“

Ozval sa burácajúci potlesk. Foxy sa nepridala. Na perách jej pohrával úsmev a prevrtavala ho pohľadmi.

„Teraz nastal čas pre vaše otázky. Ale samozrejme, nebudem hovoriť dlho, aby ste si mohli aj zdiemnuť. Všetko dôležité vám poviem na lodi.“

Vstal a rozdal pasažierom minerálky. Neznášal chodenie v autobuse počas jazdy, ale nemohol si vybrať.

„Ako to, že vieš tak dobre po anglicky? Firma nás ubezpečovala, že miestni budú ovládať jazyk, ale aj tak som sa veľmi bála, že sa nedorozumiem,“ spýtala sa Ashley.

Večná prvá otázka. Odpovedal pohotovo. Na vety mu firma poskytla manuál.

„Mám angličtinu veľmi rád. Dlho som sa ju učil, v škole, na gymnáziu, aj na univerzite...“

„Ty máš titul, Martin?“

„Presne tak. Som magister, čo je u vás master. Vyštudoval som taliansky jazyk a literatúru a americké štúdiá.“

To druhé si vymyslel, ale účinok bol o to silnejší. Ozvalo sa zborové uau aj uznanlivé hvizdnutia. Vedel, že správa sa medzi pasažiermi na lodi okamžite rozšíri a on si od začiatku získa väčší rešpekt.

„Sme radi, že nám ADC dala takého kvalifikovaného mladého človeka!“

„Pre nich pracujú najlepší. Je mi ctou, že môžem byť jedným z nich.“

Vymýšľal si, až sa bavorské hory zelenali. Iba v strednej a východnej Európe pracovali na Martinovej pozícii ľudia s vysokoškolským vzdelaním. Medzi jeho kolegami sa našli jazykovedci, hudobní kritici, divadelní dramaturgovia aj filozofi.

„Kolkokrát si už túto cestu absolvoval?“

„To ani neviem spočítať, veľa ráz,“ zaklamal.

Trasa predstavovala nový produkt v katalógu a pre všetkých na palube hlavne v závere prvú skúsenosť. Až do delty sa dosiaľ s ADC necestovalo.

„Baví ňa táto práca? S našou generáciou to niekedy musí byť ťažké!“

„To vám kto povedal? To sa mi nechce veriť... Ale vážne – keď onedlho uvidíte všetku tú krásu a očarujúce mestá, hrady, kultúry, keď budete počuť nové jazyky, pochopíte, že

také dačo človeka nezačne nudiť nikdy. Na Dunaji je vždy čo objavovať.“

Unavení cestujúci sa uvelebili na sedadlách, pokúšali sa nájsť najlepšiu polohu pre nohy a podriemkávali. Občas ešte padla otázka, Martin odpovedal, no už stíšil hlasitosť a potichu pustil hudbu. Na pár minút si od hostí oddýchne. Otvoril si autoatlas a sledoval v ňom cestu.

Od detstva mal vášnivo rád mapy. Celé hodiny sa vydržal pozeráť na nakreslenú Európu alebo Afriku a z objaviteľského dobrodružstva sa mu krútila hlava. Každá krajina mala inú farbu, červenú, hnedú, zelenú a vody modrú. Mučila ho túžba po všetkom vzdialenom. Prstom chodil po neprebádaných končinách a keď uvidel nejakú, ktorá vyzerala zvlášť vábivo, zapichol do nej prst a povedal: Keď vyrastiem, pôjdem tam. Predovšetkým sa však na mape tiahla rieka Dunaj, pripomínala dlhočizného hada s hlavou v Čiernom mori, s telom rozloženým cez celý kontinent a s úzkym chvostom, ktorý sa strácal v Čiernom lese. Rieka ho fascinovala ako had vtáka. Tam sa musí dostať! Ten had ho už vtedy hypnotizoval – a neprestal dodnes.

Ako dieťa takmer denne čítaval na brehu Dunaja. Predstavoval si, že sa to okolo neho hemží postavami z kníh – dušami zosnulých lodníkov, námorníkmi s hákom namiesto ruky, tieňmi obesencov na stožiaroch, šialenými kapitánmi, krvilačnými pirátmi a opustenými bábätkami v kolískach.

V dunajských príbehoch nebola núdza ani o strašidlá a duchov, ktorí prichádzali v hrôzostrašných podobách a unášali ľudí do neznámych podvodných pekiel; vodníci s obľubou topili deti. Sníval, že sa neďaleko ozývajú smútiace matky a manželky, kričia topiaci, plačú opustení kojenci a rieka pohlcuje ich nočné kvílenie.

Autobus vošiel po stopätnástich kilometroch do poslednej zákruty. V diaľke už bolo vidno starý dunajský most. Široký tok odpočíval, zaslúžil si to po storočiach služieb, ktoré poskytoval ľuďom žijúcim na jeho brehoch. V meste na dunajskom kilometri 2379 rieka prijíma tri malé prítoky: Laaber, Naab a Regen. Pri riešení plavebnej cesty viaceré splynuli dovedna, no aj tak má Regensburg primát počtom štyroch riek.

„Vážení cestujúci, onedlho spoločne nastúpime na loď. Ak sa pozriete cez predné sklo, zbadáte Dunaj aj Steinerne Brücke, Kamenný most, dokončený v roku 1146 na príkaz slávneho kniežaťa Heinricha Hrdého. Ten sa stal predobrazom mnohých iných európskych mostov, aj známeho Karlovho v Prahe. Most prepúšťa pod oblúkmi iba lode menšej veľkosti a medzinárodná plavba proti prúdu sa väčšinou končí tu. Z pôvodných troch veží zostala len jediná, ktorá sa volá Brücktor. Kto dokáže zopakovať ten názov, má u mňa drink. A vpravo už na vás čaká America!“

Keď pasažieri uvideli loď, zatajil sa im dych. Zmrákalo sa, no na plechovom pancieri sa napriek tomu jasne vynímal osvetlený nápis *MS America* z elegantných kovových písmen. Loď pripomínala živý obraz, ktorý sa vynoril z hlbín, aby sa v nich onedlho opäť stratil. Mnohí znalci a časopisy označili MS (Motor Ship) America za najkrajšiu dunajskú loď, za splnený sen, vysnívaný masovým riečnym turizmom. Konštrukcia presahovala plavidlá navôkol. Navrchu sa týčil kapitánsky mostík. Trup vyzeral ako veľké vodné zviera, ktoré čaká, kedy ho nakrmia ľuďmi.

America, akurátne poznačená a ošľahaná časom i nečasom, pred rokom zaznamenala rekord na ceste z Melku do Passau. Vnútrajšok inžinieri vyriešili inovatívne a dômyselne: tri poschodia s kajutami, dvadsaťmetrový bazén, reštau-

rácia, rozsiahla wellness zóna, dve sauny, fajčiarsky salón, dokonca aj malá knižnica.

Loď postavili známe lodenice vo fínskom prístavnom meste Turku. Nevynikala ani tak svojou veľkosťou, ktorú na riekach prísne obmedzujú zákony, ale skôr celkovou koncepciou a viacerými technologickými prvenstvami ako energeticky úsporné hnacie jednotky alebo výťahy s barmi. V kajute sa dalo na plazmovej obrazovke sledovať deväťdesiat amerických televíznych programov, hrať počítačové hry pre dôchodcov alebo pohodlne mejlovať a surfovať po webe, pretože displej bol prispôsobený aj pre krátkozrakých.

Premávala od marca až do polovice januára nasledujúceho roku a potom strávila šesť týždňov v dokoch v Holandsku, kde ju dôkladne pripravili na ďalšiu sezónu, na kontroly, certifikácie a registrácie – v brandži platili prísne pravidlá a zákony, ktoré sa museli dodržiavať.

„Prosím, vezmite si iba svoju príručnú batožinu. Veľké tašky a kufre vám náš skvelý tím donesie priamo do kajút. Na recepcii si vyzdvihnite elektronický kľúč a palubný preukaz, ktorý slúži na to, aby sme hocikedy vedeli, či sú všetci na palube. Nech sa páči, môžete vystupovať,“ zavelil.

Martin kráčal na čele skupiny. K vstupným dverám viedla rampa, na každej strane upevnená nitovanými kovovými lištami. Priesvitné sklá umožňovali nazrieť do lákavého vnútrajšku. Loď v sebe sústreďovala kvintesenciu cestovania. Ducha ciest. Vášň.

Vtom sa podľa dohodnutého scenára posádka rozostavila pri vchode a kývala prichádzajúcim. Američanov pátos dojímal a toto bol úctyhodný pohľad. V strede stál rumunský kapitán Atanasiu Prunea v bielych nohaviciach a košeli, tmavomodrej veste a korporátnej hodvábnej kravate. Na ruke mal veľký zlatý prsteň s čiernym kameňom a na kapitánskej čiapke striebornou niťou vyšité meno lode. Námornícky ob-